

DZIAŁ XVIII INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. **Nakłady inwestycyjne** są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

W przypadku ujemnych różnic kursowych walut suma nakładów na poszczególne grupy rodzajowe może być większa od nakładów na środki trwałe ogółem.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne – jeśli nie zaznaczono inaczej – zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XVIII INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. **Investment outlays** are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction, modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (included exclusively in data expressed at current prices), except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005.

In case of foreign exchange losses of currencies, the sum of outlays on particular groups of assets may exceed the total value of outlays on fixed assets.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays – unless otherwise indicated – are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 1047).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The gross value of fixed assets at current book-keeping prices as of 31 XII is understood:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 also revaluation according to fair value.

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) civil engineering works (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

INWESTYCJE INVESTMENT

TABL. 1/186/. NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a (ceny bieżące)INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
O G Ó Ł E M	2797,9	4330,1	4655,9	T O T A L
sektor publiczny	1051,0	1040,7	1103,5	public sector
sektor prywatny	1746,9	3289,4	3552,4	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1,9	4,2	5,2	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	904,2	1675,4	1763,3	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	464,4	1042,5	1150,8	of which manufacturing
Budownictwo	246,4	425,8	159,7	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	439,6	350,9	526,9	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa	256,2	359,8	386,2	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	38,5	113,9	62,4	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	99,4	156,6	277,3	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	110,5	268,7	365,8	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	117,2	235,2	196,4	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	110,9	259,9	271,8	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ	271,2	283,7	367,0	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	0,1	0,1	-	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	16,3	4,1	6,2	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	152,6	86,0	161,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	31,6	98,4	97,0	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1,3	7,1	9,2	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 2/187/. NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	2010	4056,8	1993,9	1642,7	384,6
TOTAL	2014	3946,7	1506,0	1655,0	763,6
	2015	4489,6	1587,7	2099,3	778,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		12,2	10,4	1,5	0,2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		1674,4	515,4	951,2	200,0
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe		1174,9	217,6	769,6	182,6
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo		138,0	35,5	78,0	24,4
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		835,7	522,4	233,4	79,8
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		187,0	14,1	64,1	108,8
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		139,5	87,2	49,2	3,1
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		64,8	12,7	48,0	4,1
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		357,3	81,7	205,2	70,4
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		113,9	74,5	36,5	2,8
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		320,3	77,3	230,1	12,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		370,0	14,8	70,9	267,9
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja		5,9	3,3	2,4	0,2
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		159,8	52,9	103,9	3,0
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		96,7	79,1	17,1	0,6
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		14,1	6,3	7,7	0,0
<i>Other service activities</i>					

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

TABL. 3/188/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a NA ŚRODKI TRWAŁE (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a ON FIXED ASSETS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which	
		z importu of which from import	na zakup uży- wanych środków trwałych on purchase of fixed assets from second- hand
		w mln zł	in mln zł
OGÓŁEM 2010	4054,3	330,8	641,6
TOTAL 2014	3946,7	352,1	333,0
2015	4489,6	406,3	574,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	12,2	0,6	2,2
Przemysł <i>Industry</i>	1674,3	263,9	164,2
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	1174,9	262,1	146,2
Budownictwo <i>Construction</i>	138,0	17,4	45,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	835,7	46,5	250,5
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	187,0	5,2	13,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	139,5	0,8	5,1
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	64,8	14,8	2,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	357,3	0,5	19,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	113,9	1,4	9,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	320,3	37,2	2,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	370,0	1,3	57,7
Edukacja <i>Education</i>	5,9	-	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	159,8	13,7	1,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	96,7	2,9	0,1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	14,1	-	0,6

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

ŚRODKI TRWAŁE FIXED ASSETS

TABL. 4/189/. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
O G Ó Ł E M	37177,6	50247,9	52411,6	T O T A L
sektor publiczny	9615,4	12698,9	14256,1	public sector
sektor prywatny	27562,2	37549,0	38155,5	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	725,1	569,4	542,3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	12491,0	17646,2	17548,4	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe ..	6317,9	8518,9	8015,5	of which manufacturing
Budownictwo	2130,8	1588,9	1787,4	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5710,2	7299,0	7723,9	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1215,7	2955,7	3148,9	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	975,9	990,7	928,1	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3168,6	4831,0	4798,3	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2737,4	3585,9	3407,0	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2757,8	4723,5	5244,2	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	855,4	1365,8	1810,2	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1960,7	1325,1	1694,4	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1,6	10,7	-	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	146,8	184,8	400,7	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1379,2	1719,7	1835,0	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	899,3	1395,3	1470,0	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	22,1	56,3	72,6	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 5/190/. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY UNITS AND ESTABLISHMENTS
(current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which		Stopień zużycia środków trwałych w % Degree of consum- ption on fixed assets in %
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment		
		w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM 2010	14234,9	11412,7	2162,6	404,1	44,9	
TOTAL 2014	34057,3	30159,6	3103,7	533,4	31,2	
2015	36517,8	32302,3	3373,4	581,3	32,6	
w tym: of which:						
Transport i gospodarka magazynowa ^a Transportation and storage ^a	18661,2	18619,2	42,0	-	17,5	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	5,1	3,2	1,9	-	76,8	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	2902,9	2837,5	54,1	11,3	65,2	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	186,4	164,8	19,4	2,1	14,6	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	118,8	104,6	10,7	2,2	27,9	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	7007,8	5487,7	978,1	539,9	54,1	
Edukacja Education	6272,8	3880,9	2119,5	18,2	41,0	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	253,0	204,6	44,1	4,2	37,3	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	531,0	494,2	33,5	3,2	17,0	

a Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.
a Including value of public roads, streets and squares.